

บทความประจำวัน วันนี้เสนอเรื่อง “โทษภัยอันตรายจากการใช้สมุนไพรไม่ถูกต้อง”

ท่านผู้ฟังครับ/คะ สมุนไพรขึ้นชื่อว่ามีประโยชน์ในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ มากมาย แต่ในทางตรงกันข้ามสมุนไพรก็สามารถให้โทษและอันตรายแก่ผู้ใช้ได้ หากไม่รู้จักใช้หรือใช้ไม่ถูกต้อง ครับ/คะ

ทั้งนี้ โทษและอันตรายจากการใช้สมุนไพร สามารถแยกออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. อันตรายที่เกิดจากโรคที่ขาดการรักษา เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน หรือโรคหืด ซึ่งแพทย์ปัจจุบันยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ช่วยได้เพียงการให้ยาเพื่อบรรเทาอาการและป้องกันโรคแทรกซ้อน บางคนอาจทานยาจนเบื่อเลื่อยหยุดทานยา และหันมารักษาด้วยสมุนไพรแทน แต่สมุนไพรหลายชนิดอาจไม่มีประสิทธิภาพในการรักษาโรค นอกจากนี้โรคที่เป็นอาจไม่แสดงอาการชัด ทำให้เข้าใจว่าโรคหายแล้วจึงหยุดการรักษาที่ถูกต้องไป ซึ่งนานไปโรคเดิมอาจกลับมากำเริบและส่งผลกระทบต่อร่างกายได้

2. อันตรายที่เกิดจากฤทธิ์ของสมุนไพรโดยตรง โดยสมุนไพรหลายชนิดจะมีสารเคมีที่เป็นพิษร้ายแรงปะปนอยู่ ถ้าได้รับเข้าไปจะทำให้เกิดอาการจากพิษนั้นๆ เช่น มะเกลือ ผลของมะเกลือเมื่อแก่เต็มที่จะมีสีดำอาจจะมีสาร Naphthalene (แนฟทาลีน) ซึ่งเป็นพิษต่อประสาทตาโดยตรง หรือ ยี่ถ่อ ซึ่งมีพิษอยู่ในใบของมัน หากได้รับสารนี้จะทำให้หัวใจเต้นช้าลงและอาจหยุดได้

3. อันตรายจากสารเจือปนในสมุนไพร ซึ่งทางคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ทำการตรวจวิเคราะห์หาสารเจือปนที่จะเป็นอันตราย พบว่าส่วนใหญ่จะมีส่วนผสมของ Arsenic (อาร์ซีนิก) หรือสารหนู 60% และสารสเตียรอยด์ กว่า 30% นอกจากนี้ยังมีสารอันตรายอื่นๆ อีกมากมาย ครับ/คะ

โดย Arsenic (อาร์ซีนิก) หรือสารหนู ถือว่าเป็นยาอันตราย ในตำราแพทย์โบราณเชื่อว่าสารนี้มีคุณสมบัติกระตุ้นให้กระชุ่มกระชวย แต่ถ้าได้รับมากเกินไปอาจเกิดพิษได้ ซึ่งผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษนี้อาจมีโอกาสมะเร็งได้มากขึ้นด้วย

ส่วนสารสเตียรอยด์นั้นมีคุณสมบัติบรรเทาอาการของโรคหลายชนิด หากใช้นานๆ จะมีอาการข้างเคียงและอันตรายมาก หากใช้ติดต่อกันนานจะทำให้ติดยา และถ้าหยุดยาเฉียบพลันอาจทำให้ช็อกได้

สารปรอท หากมีผสมในสมุนไพร จะทำให้เกิดพิษ มีอาการปากเปื่อย เหงือกอักเสบ ไตวาย เป็นต้น

สารตะกั่ว เป็นที่รู้จักกันดี ทำให้มีอาการปวดท้อง โลหิตจาง กล้ามเนื้ออ่อนแรงจากปลายประสาทผิดปกติ เป็นต้น

ท่านผู้ฟังครับ/คะ การใช้สมุนไพรเปรียบเสมือนดาบสองคม สิ่งใดก็ตามที่มีประโยชน์มากสิ่งนั้นก็อาจมีโทษได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นการใช้สมุนไพรควรจะใช้อย่างระมัดระวัง ศึกษาสรรพคุณให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ หรือปรึกษาผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญก่อนใช้ ครับ/คะ

จบบทความประจำวัน เรื่อง “โทษภัยอันตรายจากการใช้สมุนไพรไม่ถูกต้อง”

เรียบเรียงโดย นฤนาถ แข็งขัน / เตชินท์ มัชฌันติกะ นำเสนอ

ท่านผู้ฟังที่สนใจบทความดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย radiothailand.prd.go.th หรือติดต่อได้ที่ส่วนกระจายเสียงในประเทศ โทรศัพท์ 0 2277 3804 ในวันและเวลาราชการ

ที่มา: ศูนย์พิษวิทยารามาธิบดี